

ԻՆՉ ԸՆԵԼ

Ես յաճախ կր ջղայնանամ առանց պատճառի

Դուն առանց պատճառի չես ջղայնանար: Վատահաբար բան մը կայ, որ քեզ կը նեղացնէ, նոյնիսկ եթէ ան պղտիկ հարց մըն է:

Ընկերութիղի հետ նեղուած ես, մայրդ քեզ չի հասկար, կամ ժամանակ չ' ունենար քեզմով զբաղելու, դուն քեզմէ նեղուած ես, որովհետեւ դպրոցը լաւ չաշխատեցար...: Դանդարտութիւնդ վերագտնելու համար ինքզինքիդ հարց տուր, թէ ինչո՞ւ ջղային ես:

Անձնական օրատետրի մը մէջ գրէ բոլոր զգացումներդ: Ջղայնութիւնդ պարպէ թուլթին վրայ... Ասիկա քեզ պիտի հանդարտեցնէ եւ դուն պիտի անդրադառնաս, թէ ջղայնութիւնդ յառաջացած էր անհանգստութենէ մը, զոր ուրիշ ձեւով դժուար կարենայիր արտայայտել:

Չեմ կընար շաքարներ ուտելէ դադրի

Փոքը՝ ձեռքիդ տակը շաքար չունենալ: Ծնողքէն խնդրել որ այլեւս շաքար չգնեն, եւ գրանդ դրամ մի դներ, երբ ընկերուդ քով կամ դպրոց կ'երթաս:

Դուն քեզ օգնելու համար երկար ժամանակի վրայ ծրագիր մը պատրաստէ: Օրական անուշեղներու համար ծախսած դրամդ մէկ կողմ դիր: Օրինակի համար, գիրք մը կամ խաղալիք մը գնելու համար:

Սկիզբ հաւանաբար քիչ մը անհանգիստ զգաս բերանդ բան մը չունենալուդ պատճառով: Երբ սիրտդ անուշեղն ուտել ուզէ, շատ դասդադորդն քանի մը ումայ ջուր խմէ կամ պտուդ մը կեր: Եւ յատկապէս երկար ժամանակ պատկերափիւն առշեւ մի նստիր:

Մենք ընդհանրապէս բան մը կրծել կ'ուզենք, երբ առանց բան մը ընելու կը նըստինք... գտիր զբաղումներ, որոնք քեզ շարժումի մէջ կը դնեն:

Թիւմ Պատրաստեծ՝ Ռիազ Կաղեան-Տիքորեան
Նսգրաբորեծ՝ Ռաֆաի Բժճիւեան

ԿԿՈՒ
ՄԱԿԱՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ԹԵՐԹԻԿ

Թիւմ 10

ՄԱՐՏ Բ. 2018

**ԿԱՐԵԼԻ՞ Ե ԱՆՎԱՏԻՆ
ԴԵՍ ՊԱՅՁԱՐԻԼ**

Դիւրին չէ կեցնել անապատը: Օրինակի համար, Չինաստանի մէջ անապատը ամեն տարի 3 քմ. կը յառաջանայ դէպի Փերին: Զայն կեցնելու համար չինացիները միլիոնաւոր ծառեր ցանած են 4500 քմ. երկարութեան վրայ:

Անապատը և ահանցի մատնելը ժամանակի կը կարօտի...: Կարելի է կամաց կամաց անտառները վերակենդանացնել չորութեան տոկացող ծառեր տնկելով եւ գետինը մշակել յարդ ծածկելով սորվելով: Ասիկա արգելք կ'ըլլայ ջուրի շոգիացումին եւ հողը բաւական խոնաւ կը մնայ:

Գիտէի՞ր, թէ...

* Ամեն տարի Անգլիոյ չափ մէծ տարածք մը անապատի կը վերածուի:

* Կ'ենթադրուի, թէ անապատներուն մէջ ջերմաստիճանը 5-7 աստիճան պիտի բարձրանայ յառաջիկայ տարիներուն:

ԻՆՉՊԵ՞Ս ՏՈՒՆ ՇԻՆԵՑԻՆ ՍԿԻՄՆ ՈՒ ՆԱՊԱՍՏԱԿԸ

Դինեն, շատ հինեն, սկիւմն ու նապաստակը ընկեր եղան եւ միասին որոշեցին տուն շինել:

- Լաւ կ'ըլլայ, եթէ տունը ամենեն բարձր կաղնիին վրայ կառուցենք, խորհուրդ տուաւ սկիւրը: Նախ, նապաստակին այնքան ալ դիւրին չեղաւ բարձր տեղեր ապրիլ, բայց ընկերը չնեղացնելու համար համաձայնեցաւ եւ անոնք տունը կառուցեցին շատ բարձր կաղնիի մը վրայ:

Անոնք խաղաղութեամբ ապրեցան մինչեւ այս սարսափելի գիշերը, երբ փոթորիկ ելաւ եւ տունը քշեց լիճին խորերը:

- Ես քեզ մտիկ պիտի չընեի,- բարկացաւ նապաստակը,- Եթէ մեր տունը գետինը ըլլար, քամին չէր քշեր:

Սկիւրը խոստովանեցաւ, որ ինքը սխալեր է եւ այս անզամ տունը կառուցեցին գետնի վրայ:

Անոնք խաղաղութեամբ ապրեցան այս սարսափելի գիշերը, երբ շատ անձրեւ տեղաց եւ տունը քշեց լիճին խորերը:

- Ես քեզ մտիկ պիտի չընեի,- բարկացաւ սկիւրը:

Անոնք երկար վիճեցան, գժուուեցան եւ այդ օրունեն ի վեր կ'ապրին առանձին-առանձին:

ԽԱՂԵՐ

Փորձե՛ գծել:

Օգև՛ թռչունին, որպէսզի կարենայ մուտքի ճամբան գտնել, ապա դուրս գայ ծառեն:

Այս պտղամանը ներկե՛ առաջարկուած գոյսերովս:

- 1.- Սանիշակագոյս,
- 2.- Բաց կանաչ, 3.- Դեղին,
- 4.- Նարնջագոյս, 5.- Կարմիր

ՌԱԶՄԻԿԻՆ ՆՈՒԵՐԸ

Անձրեւոտ, Շաբաթ առաւօտ մը, Ռազմիկ խոժոռ դեմ-
քով մօրը քովը գնաց եւ ըսաւ.

- Մամա՝, այս ինչ օր է, ես պիտի չկրնամ ընկերներուս
հետ դուրսը խաղալ:
- Տղա՛ս,- ըսաւ մայրը,- կրնաս տունը խաղալ, կամ գիրք մը կարդալ:
- Ոչ, չեմ ուզեր գիրք կարդալ, ես անձրեւը չե՞մ սիրեր, չե՞մ սիրեր... պա-
տասխանեց Ռազմիկ լալկան ձայնով մը:
- Լաւ, որովհետեւ չես ուզեր գիրք կարդալ, սենեակդ ե՛լ, եւ խառնիճաղանճ
պահարանդ կարդի դի՛ր:

- Յաճիս, ո՛չ ես չեմ սիրեր մաքրութիւն ընել:
- Յաճիս, այո՛,- ըսաւ մայրը,- դուն պէտք է սորվիս քու պահարանդ
միևնակդ շտկել, որովհետեւ ալ մեծ տորայ ես:

Ռազմիկ դժգոհութեամբ սենեակը գնաց, եւ սկսաւ իր «դըժ-
ուար» գործին: Պահարանին մեջ ինչ որ ապրանք կար՝ սկսաւ
պարպել: Յոն գոտաւ աղտոտ գուլպաներ, պատոտած շա-
պիկ մը, եւ ուրիշ անպէտ առար-
կաներ: Յանկարծ ձեռքը դպաւ արդէն
փոշոտիլ սկսած իին գիրքի մը, որուն
վրայ գրուած էր՝ «Պատմուածքներ
Աստուածաշունչներ»:

Բացաւ առաջին եշը եւ կարդաց.
«Մեր սիրելի զաւակին՝ Ռազմի-
կին, 1908 թուական»:

Ռազմիկ ապշեցաւ պահ մը:
Չկրցաւ իհակսալ թէ ինչպէս այդ

գիրքը իրեն նուիրուած էր, երբ ինը 2006-ին ծնած
էր...: Բաւական մտածելէ ետք յիշեց, թէ՝ իր մեծ
հօր անունն ալ Ռազմիկ էր:

- Ուրեմն այս գիրքը մեծ հօրս էր, նայիմ ինչ կայ մե-
ծը,- ըսաւ, եւ սկսաւ կարդալ:

Երկու ժամ անցած էր եւ Ռազմիկին ձայնը չէր ելլեր: Մայրը սկսաւ մտահոգուի: Ռազմիկ այդրան երկար ժա-
մանակ լրու չէր մնար: Սենեակ մննելով տեսաւ թէ՝ անոր
գլուխը թաղուած էր գիրքի մը մէջ:

- Ռազմիկ, ժամը քանի՞ն է:
- Մամա, գիտե՞ս որ այս գիրքը մեծ հայրիկիս նուիր-
ուած էր, եւ ես ալ պահարանիս մէջն գտնելով սկսայ
կարդալ, անոր մէջ շատ գեղեցիկ պատմութիւններ
կան:

- Ինչի՞ մասին:
- Շա՞տ բաներու մասին: Թագաւորներու, անա-
ռակ որդիի մը՝ որ տուն կը վերադառնայ եւ ուռկանի
մը, որ լեցուն էր ձուկերով: Ամենեն կարեւորը՝ կը խօսի Յիսուսի մա-
սին, որ աշխարհ եկաւ, եւ ըսաւ, որ
ինքը շատ կը սիրեր ինծի պէս մա-
նուկները:

- Ճատ ուրախ եմ,- ըսաւ մայ-
րը,- ուրախ եմ, որ դուն այս գիրքը
գտար կարդացիր եւ սիրեցիր:

Ռազմիկ պատուիանեն դուրս
նայեցաւ եւ տեսաւ, որ ընկերները
կը խաղային: Ուրախացաւ, որ
անձրեւը դադրած էր, եւ ինը կը-
նար դուրս ելլել ու խաղալ: Նա-
եւ ուրախ էր որ անձրեւած
ատեն ինքը մեծ գանձ մը
գտած էր...

